Bezoekadres
Oldehoofsterkerkhof 2
8911 DH Leeuwarden

Postadres
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden

(058) 233 83 88
info@sdfryslan.nl

Aan alle gemeenteraden van Fryslân
Via de colleges van burgemeester en wethouders van Fryslân

Datum	:	30 juni 2026
Uw kenmerk	:	
Ons kenmerk	:	2026-146008
Onderwerp	:	Regionale inkoop Specialistische Jeugdhulp en Verblijf
Bijlagen	:	Inkoopstrategie

Geachte raadsleden,

De Friese gemeenten en Sociaal Domein Fryslân (SDF) werken samen aan het vormgeven van de nieuwe inkoop Specialistische Jeugdhulp (SJH) en Verblijf[1]. Hierover heeft SDF in september 2025 en in januari, maart en mei 2026 informatie verstrekt. Met deze brief ontvangt u een update over het traject. Na een fase van breed informatie ophalen en oriënteren, is nu de inkoopstrategie voor de inkoop SJH en Verblijf vastgesteld.

Context
Het afgelopen jaar is er stapsgewijs toegewerkt naar het opstellen van de inkoopstrategie voor deze regionale inkoop. Een inkoopstrategie geeft, binnen de kaders van de Fryske Regiovisie Jeugdhulp en diverse landelijke uitgangspunten, concreet richting aan de Friese regionale inkoop. De inkoopstrategie bevat leidende principes en de uitwerking daarvan in keuzes over sturing, bekostiging, voorzieningen/producten, eisen aan jeugdhulpaanbieders et cetera. Ook wordt de beweging naar versterking van de lokale teams geschetst.

Inhoud inkoopstrategie
De inkoopstrategie is gebaseerd op de overtuiging dat ondersteuning zo veel mogelijk lokaal en in de thuissituatie van de jeugdige wordt georganiseerd. Gemeenten voeren hierbij nadrukkelijk de regie en hanteren het uitgangspunt “lokaal, tenzij specialistische regionale inzet noodzakelijk is”. Daarbij wordt breed gekeken naar de context van de jeugdige, waaronder diens gezin, onderwijs en sociale omgeving, en wordt ingezet op het versterken van het eigen netwerk en de sociale basis. Specialistische jeugdhulp wordt alleen ingezet wanneer dit noodzakelijk is.

De regionale inkoop faciliteert maximaal de beweging naar versteviging van lokale voorzieningen én voorziet in een stevig vangnet voor de gemeenten die daarvoor (meer) tijd nodig hebben. Daarbij heeft de regionale inkoop tot doel dat gemeenten meer grip krijgen op kwaliteit, kosten, aanbod en inzet van ondersteuning. Dit vanuit zakelijk opdrachtgeverschap richting de jeugdhulpaanbieders. Dit leidt tot de volgende keuzes (op hoofdlijnen):

- Overstap naar een pxq bekostiging waarbij de gemeente de inzet bepaalt. De toegang bepaalt welke ondersteuning wordt ingezet (welk product) en voor hoeveel uur/dagdelen/etmalen en voor welke periode. Dit geldt ook wanneer er gevraagd wordt om een verlenging.
  Aandachtspunt zijn de directe verwijzingen vanuit huisartsen en Gecertificeerde Instellingen (GI’s). Daar hebben gemeenten geen directe invloed op. Wel is het mogelijk hier met elkaar (hernieuwde) afspraken over te maken.
- Het opdrachtgeverschap krijgt een zakelijker invulling. Uitgangspunt is dat partijen de afspraken nakomen die zijn gemaakt. Dat betekent ook bereidheid tot toezien op/handhaven van uitvoering van die afspraken, waaronder het voeren van gesprekken ter verbetering maar ook het sturen

[1] Voorheen werd hier de term “Wonen” gebruikt, maar de term “Verblijf” sluit beter aan bij de landelijke terminologie.

van een ingebrekestelling, opleggen van boetes of in het uiterste geval ontbinding van de overeenkomst. Partnerschap op inhoud blijft uiteraard mogelijk.
- Jeugdhulpaanbieders dienen een breder palet aan ondersteuning te kunnen bieden. Dit om te voorkomen dat jeugdigen naar een andere aanbieder moeten op het moment dat hun ondersteuningsvraag verandert. Dat de ondersteuningsbehoefte van een jeugdige verandert in de tijd, is een gegeven. De inkoop moet het meebewegen met die fluctuaties zo goed mogelijk faciliteren, en onnodige overdracht van jeugdigen voorkomen. Stabiliteit, vaste gezichten en elkaar kennen zijn belangrijke voorwaarden voor geslaagde hulp. Aanbieders kunnen dit organiseren door meer expertise aan de eigen organisatie toe te voegen of door het aangaan van vaste samenwerkingen met andere jeugdhulpaanbieders. Met name aanbieders die nu nog een erg smal palet bieden, moeten zich hiertoe gaan verhouden.
- In beginsel geldt er een acceptatieplicht. Dat betekent dat jeugdhulpaanbieders geen jeugdigen mogen weigeren voor een product waarvoor ze zijn gecontracteerd. We sluiten hier aan bij de landelijke standaarden. En we voegen nieuwe producten toe waarmee jeugdhulpaanbieders tijdelijk extra expertise kunnen inzetten. Doel is te voorkomen dat jeugdigen tussen wal en schip raken omdat geen enkele jeugdhulpaanbieder met hen van start wil.

Inbreng jeugdhulpaanbieders en andere stakeholders
De nieuwe inkoop heeft impact op (het werk van) de jeugdhulpaanbieders. Op termijn zal een deel van het werk dat zij nu nog via regionale inkoop uitvoeren, over gaan naar gemeenten en op een andere manier worden georganiseerd. In de afgelopen maanden is op meerdere manieren en op meerdere momenten inbreng opgehaald bij jeugdhulpaanbieders en bij andere betrokkenen: Zorgbelang en ervaringsdeskundigen, onderwijs/samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs, huisartsen, Gecertificeerde Instellingen. De inkoopstrategie beschrijft op welke manier dit is gebeurd en op welke manier hun inbreng wel of niet is overgenomen in de gemaakte keuzes.

De inkoopstrategie wordt nu ook gedeeld met de jeugdhulpaanbieders zodat zij zich vroegtijdig kunnen voorbereiden op de nieuwe inkoop. Normaal gesproken krijgen aanbieders dit inzicht pas bij de publicatie van de inkoopdocumenten (november 2026), maar hiermee geven we hen maximaal de gelegenheid te anticiperen. Bijvoorbeeld door alvast te verkennen hoe zij hun palet aan ondersteuning gaan verbreden (meer deskundigheid in huis halen of samenwerkingen aangaan met andere partijen).

Bevoegdheid college en positie gemeenteraden
Het vaststellen van een inkoopstrategie is een collegebevoegdheid. In het geval van de centrumregeling SDF is dat de bevoegdheid van centrumgemeente Leeuwarden, nadat alle Friese portefeuillehouders jeugd hierover op 25 juni overeenstemming hebben bereikt in het Friese portefeuillehoudersoverleg Zorg voor Jeugd. Over de bevoegdheidsverdeling bent u geïnformeerd in de eerdere brieven over dit onderwerp. Op 8 mei j.l. is er in Heerenveen een ambtelijke technische bijeenkomst georganiseerd voor Friese raadsleden waarin toelichting is gegeven op het inkooptraject door SDF en ambtenaren van de Friese gemeenten. De registratie van deze bijeenkomst is hier te bekijken: Agenda Heerenveen - INFO-sessie raad Informatieve bijeenkomst over de nieuwe regionale inkoop jeugdhulp vrijdag 8 mei 2026 14:00 - 16:00 - iBabs Publieksportaal.

Planning vervolg

Wat:	Wanneer:
Nadere uitwerking inkoopdocumenten	Juli-oktober 2026
Publicatie inkoopprocedures	November 2026
Nota van Inlichtingen ronde 1	Dec 2026 – jan 2027
Nota van Inlichtingen ronde 2	Jan – febr 2027
Inschrijf- en beoordelingsfase	Maart – apr 2027
Voorgenomen gunningsbeslissingen	April 2027
Ondertekenen overeenkomsten	Vanaf mei 2027
Implementatie en conversie	Juni – dec 2027

Ingangsdatum nieuwe overeenkomsten	1 januari 2028

Tot slot
Ik vertrouw er op u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Jeroen van Leeuwestijn
Manager Sociaal Domein Fryslân